

ת"פ (אשקלון) 15707-05-25 - מדינת ישראל נ' איפיט חיים אליה רחמילוב (עציר)

ת"פ (אשקלון) 15707-05-25 - מדינת ישראל נ' איפיט חיים אליה רחמילוב שלום אשקלון
ת"פ (אשקלון) 15707-05-25
מדינת ישראל

נגד

איפיט חיים אליה רחמילוב (עציר)

בית משפט השלום באשקלון

[05.08.2025]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא מיטל חלפון-נזריאן

החלטה

1. לפניי בקשת הנאשם להורות על ביטול כתב האישום אשר הוגש בעניינו, בהתאם לסעיף 149 (א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי") בטענה כי על המאשימה להגישו בבית המשפט לענייני תעבורה נוכח מהות העבירות ונסיבותיהן.

2. נגד הנאשם הוגש לבית המשפט השלום באשקלון כתב אישום מתוקן מיום 13.7.25, המייחס לו עבירות שעניינן נהיגה בזמן פסילה - פסילת בימ"ש, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נ"ח), תשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה"), נהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי (נ"ח), תש"ל - 1970, נהיגה ללא רישיון נהיגה - מעולם לא הוציא, לפי סעיף 10 (א) לפקודת התעבורה, התחזות כאדם אחר במטרה להונות, לפי סעיף 441 רישא לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

3. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, בתאריך 2.4.25 נפסל הנאשם מלנהוג למשך 360 ימים על ידי בית משפט השלום לתעבורה באשדוד. נטען כי הנאשם אינו מורשה לנהיגה משום שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה. בתאריך 5.5.25 בשעות אחר הצהריים ובמהלך משמרת שגרתית, הבחינו שוטרים ברכב מאזדה שנוסע כביש 34 דרומה. בבדיקת מספר לוחית הזיהוי עלה כי הנאשם הוא הבעלים של הרכב וכי הוא מצוי בפסילת רישיון. משכך, הורו לו לעצור. כאשר ביקש אחד השוטרים את רישיון הנהיגה, מסר לו הנאשם רישיון נהיגה הנושא את פרטיו של אדם אחר בשם ארקדי פרי. השוטרים ביצעו בדיקה ונמצא כי התמונה שברישיון הנהיגה אינה תואמת את זהות האדם שבמערכת המשטרתית ומשכך, החל השוטר לתשאל את הנאשם אודות זהותו ושמו, אולם הנאשם לא ידע להשיב לשאלות השוטרים אודות בני משפחתו, ילדיו וכתובתו.

4. בדיון המענה לכתב האישום ב"כ הנאשם, עו"ד כפיר בן שטרית, טען ב"כ הנאשם טענה מקדמית ולפיה, עתר לבטל את כתב האישום שהוגש בבית המשפט השלום ולהעבירו אל בית המשפט המוסמך לדון בעבירות אלו - בית המשפט לתעבורה וזאת, בהתאם לסעיפים 149 (2) ו-149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי התשמ"ב - 1982. לחילופין, עתר לתקן את העבירות שיוחסו לנאשם לעבירות הרלוונטיות מתחום התעבורה.
5. מלבד הטענה לחוסר סמכות עניינית, ב"כ הנאשם טען שתי טענות עיקריות אשר יפורטו בתמצית.
6. האחת, כפל עבירות בכתב האישום עבור אותו מעשה. נטען כי מדובר באירוע אחד בעל אותן עובדות ואולם, המאשימה מצאה לנכון לייחס לנאשם גם עבירה של התחזות וגם עבירה של הפרעה לשוטר כאשר לא היה מקום כלל לייחס לנאשם עבירה של הפרעה לשוטר. כמו כן, נטען כי הנאשם לא נחקר כלל על עבירה של הפרעה לשוטר.
7. השנייה, הגשת כתב האישום בעבירות של נהיגה והתחזות בבית משפט שלום תחת הגשתו בבית משפט לענייני תעבורה בעבירות הנהיגה בצירוף עבירה לפי סעיף 62(4) לפקודת התעבורה - פוגעת באופן בלתי ראוי בנאשם ומקימה עילה של הגנה מן בצדק. ב"כ הנאשם טען כי אינו חולק על הפרוגטיבה של התביעה לבחור היכן יוגש כתב האישום. עם זאת, נטען כי המאשימה לא מצאה לנכון להפיץ נוהל אשר יבהיר באילו מקרים יוגש כתב האישום לבית משפט שלום ובאילו מקרים יוגש לבית משפט לענייני תעבורה.
- ב"כ הנאשם טען כי הנאשם ביצע עבירות תעבורה תוך כדי נהיגה ועת התבקש להציג רישיון נהיגה הציג רישיון של אדם אחר. נטען כי לא היה כל מקום לייחס לנאשם עבירה של התחזות כאדם אחר ועבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו תוך הגשת כתב האישום בבית משפט השלום תחת הגשת כתב האישום בבית משפט לתעבורה בעבירות תעבורה. נטען כי פקודת התעבורה כחיקוק ספציפי מסדירה את העבירות המיוחסות לנאשם תוך כדי נהיגה והפנה לסעיף 62(4) לפקודת התעבורה תחת עבירת ההתחזות. כמו כן, נטען כי הנאשם לא השיא רווח כלכלי בגין עבירת ההתחזות.
- ב"כ הנאשם טען כי ישנה משמעות להגשת כתב האישום בבית משפט השלום תחת הגשתו בבית המשפט לתעבורה בין היתר, משום שהעונש הקבוע בחוק לצד עבירה לפי סעיף 62(4) לפקודת התעבורה עומד על שנתיים מאסר ואילו העונש הקבוע בחוק על עבירת התחזות לפי סעיף 441 לחוק העונשין, עומד על 3 שנות מאסר. כמו כן, ב"כ הנאשם טען כי לו התיק היה מוגש לבית המשפט לענייני תעבורה, הנאשם לא היה עצור וההליך היה מסתיים. עוד הפנה לכך שדיני ההתיישנות שונים בשני ההליכים.
8. במסגרת טיעונו, הפנה ב"כ הנאשם לשתי החלטות שניתנו בעניינים דומים בהם בתי המשפט קיבלו טענה דומה והמאשימה לא ערערה עליהן וזאת, במסגרת ת"פ 23456-07-14 (נ/1) ובמסגרת ת"פ 4026-03-18 (נ/2). ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט לאמץ החלטות אלה גם בתיק זה ולהורות על ביטול כתב האישום ולחילופין, על תיקון העבירות לעבירות תעבורה.

9. ב"כ המאשימה, עו"ד אלעד אפק, ביקש מבית המשפט לדחות את הטענה המקדמית. באשר לטענת ב"כ הנאשם לכפל עבירות - נטען כי הנאשם ביצע שתי עבירות במעשיו - הן עבירה של התחזות בעצם הצגת רישיון נהיגה הנושא פרטיו של אחר והן עבירה של הפרעה לשוטרי באופן בו לא ידע להשיב על שאלות השוטרי אודות בני משפחתו וכתובתו ופרטי ילדיו. באשר לטענה השנייה, נטען כי בידי המאשימה הפררוגטיבה לקבוע אילו עבירות יש לייחס לנאשם בכתב האישום, תוך הפניה להנחיית פרקליט המדינה ביחס להכנה וניסוח של כתבי אישום ולפסיקה לפיה, לתביעה נתונה הסמכות להחליט אילו סעיפי עבירות יש לייחס לנאשם.

דין והכרעה

10. סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב 1982 (להלן - החסד"פ) מתייחס לטענות המקדמיות אותן רשאי הנאשם לטעון עם תחילת המשפט. החלופה בסעיף 149 (2) לחסד"פ עניינה חוסר סמכות עניינית ואילו החלופה בסעיף 149 (10) עניינה טענה של הגנה מן הצדק ולפיה: "הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית".

11. אקדים ואומר כי יש לדחות על הסף הטענה לחוסר סמכות עניינית שכן, כלל העבירות המופיעות בכתב האישום הן עבירות שבית משפט שלום מוסמך לדון בהן.

12. התביעה שואבת סמכותה להעמיד אדם לדין מסעיף 62 לחסד"פ לפיו "ראה תובע שהועבר אליו חומר החקירה שהראיות מספיקות לאישום אדם פלוני, יעמידו לדין, זולת אם היה סבור שהנסיבות בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין; ...". כמו כן, לתביעה שיקול דעת רחב וסמכות לבחור את הוראות החיקוק לפיהן, יועמד אדם לדין בכתב אישום כאשר לפניה, מנעד אפשרויות רחב לפעול בתחום ההעמדה לדין ואף אם מדובר באפשרויות שונות, נקיטה בכל אחת מהן עשויה לעמוד במתחם הסבירות (בג"ץ 5699/07 פלונית (א') נ' היועץ המשפטי לממשלה (26.02.08)). למעשה, הבחירה בהוראות החיקוק הרלוונטיות שמורה לתביעה וככלל בית המשפט אינו מתערב בשיקול הדעת של התביעה גם אם ניתן היה להחליט אחרת (ראו ע"פ 42054-08-13 מדינת ישראל נ' אסף קסיטאל (2.10.13) וכן רע"פ 6800/13 אסף קסיטאל נ' מדינת ישראל (26.11.13)). ראו גם רע"פ 7213/14 רונן מאיר נ' מדינת ישראל (28.10.19).

13. לצד שיקול הדעת הרחב של התביעה לנסח כתבי אישום ולבחור את הוראות החיקוק הרלוונטיות למעשה העבירה, לתביעה החובה שלא להרבות בסעיפי אישום מיותרים וללא הצדקה עניינית. ראו למשל בש"פ 5284/91 דוד לויאן נ' מדינת ישראל (4.12.91):

- "בהגשת כתב-אישום צריכה התביעה להשתדל לבחור, בין סעיפי האישום האפשריים, אותו האישום המבטא בצורה הנאותה ביותר את מהות המעשה. במסגרת זאת מותר לה, כמובן, לבחור את הסעיף המחמיר ביותר עם הנאשם. אם יש לתובעים ספקות כלשהם לגבי האפשרות להוכיח את כל האלמנטים של עבירה זו, ניתן לצרף אישום נוסף או אלטרנטיבי, ודבר זה גם מוצדק, אם הוא נחוץ כדי להאיר היבט מיוחד של הפרשה. אך אין להרבות בסעיפי אישום סתם, תוך מה שנקרא באנגלית: "throwing the book at The accused".
- ראו גם יעקב קדמי על סדר הדין בפלילים חלק שני כרך א (2009) עמ' 926-931.
14. כמו כן, על התביעה להפעיל את סמכותה על פי אמות מידה ענייניות ומדיניות קבועה וברורה תוך קיום ערכים של שוויון (ראו ע"פ 6328/12 מדינת ישראל נ' פולדי פרץ (10.09.13); בג"צ 6396/96 סימונה זקין נ' ראש עיריית באר שבע (08.06.99)).
- מן הכלל אל הפרט
15. באשר לטענת ב"כ הנאשם לכפל עבירות, אני סבורה כי קריאת כתב האישום מלמדת כי לא ניתן להפריד באופן ממשי בין המעשה המגבש על פי הטענה עבירה של הפרעה לשוטר לבין המעשה המגבש עבירה של התחזות. בהתאם לעובדות כתב האישום, עת התבקש הנאשם למסור לשוטר רישיונות, מסר רישיון נהיגה עם פרטיו של אחר, אדם בשם ארקדי פרי. ובהמשך, נשאל ביחס למספר תעודת הזהויות שלו ומסר את מספר תעודת הזהויות של ארקדי פרי. עם זאת, עת נשאל שאלות אודות בני משפחתו, ילדיו וכתובתו (של ארקדי פרי- הערה שלי מח"נ), לא ידע להשיב על השאלות. אני סבורה כי ניתן לראות בכך מעשה אחד המגבש עבירה של התחזות ואילו עריכת הפרדה בין פעולותיו של הנאשם על מנת לייחס לו שתי עבירות פליליות שונות היא מלאכותית שכן, הנאשם למעשה ממשיך בהתחזות לאדם אחר עת מתבקש להציג רישיון ולאחר מכן עם תשאלו. כמו כן עבירת ההפרעה לשוטר היא שולית בהשוואה לעבירת ההתחזות שהיא העבירה העיקרית.
16. בהקשר זה יש להפנות להנחיית פרקליט המדינה 3.1 שעניינה "הכנה וניסוח כתב אישום" ואשר נועדה להתוות את מדיניות התביעה בעניין הכנה וניסוח כתבי אישום. בסעיף 28 להנחיה מצוין כי בעת ניסוח כתב אישום יש להימנע מלייחס כמה סעיפי חיקוק בגין מעשה אחד. עם זאת, צוין כי אם סעיף האישום העיקרי אינו כולל ערכים מוגנים נוספים הבאים לידי ביטוי בסעיפי חיקוק נוספים, ראוי לייחס גם אותם לנאשם ובלבד שמדובר לדעת התובע בעבירות משמעותיות נוספות ולא בעבירות נוספות שהן שוליות לעבירה העיקרית.
17. לא זו אף זו, בהנחיה פרקליט המדינה לעיל, בסעיף 32 צוין כי במקרים שבהם המעשה מגבש עבירה כללית וגם עבירה ספציפית כגון עבירות מרמה לפי חוק העונשין ועבירות מס הכוללות יסוד של מרמה, רשאית המאשימה לבחור אם להעמיד לדין לפי הדין הכללי או לפי הדין הספציפי. עוד צוין כי על אף שהפסיקה אינה פוסלת העמדה לדין בגין שני הסעיפים כאחד, יש להימנע מכך וכי ככלל, במקרים שכאלה, יש להעמיד לדין לפי החיקוק הספציפי בלבד, אלא אם יש עילה טובה שלא לעשות כן.

18. כמו כן, עיון בפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם, במסגרת ת"פ 23456-07-14 משטרת ישראל תביעות שלוחת רמלה נ' יודלביץ (16.9.2015)(להלן: "עניין יודלביץ") מלמד כי בית המשפט סקר בהרחבה את מדיניות הענישה הנוהגת ממנה עלה כי במקרים דומים למקרה דנן, לא אחת מייחסת התביעה עבירה של מסירת פרטים כוזבים לפי סעיף 62(4) לפקודת התעבורה בצירוף לעבירות של נהיגה ללא רישיון וללא בטוח וזאת אף מבלי לייחס עבירה של אי הצגת רישיון לפי דרישת שוטר לפי סעיף 62(6) לפקודת התעבורה.
19. בהקשר זה אביא את לשונו של סעיף 62 (4) לפקודת התעבורה אשר קובע כי "העובר אחת העבירות האלה, דינו - מאסר שנתיים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין...ואם העבירה היא עבירת קנס שדן בה בית המשפט - קנס פי 1.25 מהקנס האמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין:"
- ... (4) בהיותו נוהג רכב שדרך נהיגתו גרמה לעבירה הוא מסרב להגיד שמו מענו או מגיד שם או מען כוזבים". (ההדגשה שלי - מח"נ).
20. ברי כי בפקודת התעבורה לא קיימת עבירה של הפרעה לשוטר אך כאמור לעיל, קיימת עבירה של אי הצגת רישיון נהיגה לפי דרישת שוטר. מכאן, שמעשיו של הנאשם עונים לדרישת סעיף 441 לחוק העונשין בעבירת ההתחזות והן לדרישת סעיף 62 (4) לפקודת התעבורה של מסירת פרטים כוזבים ולא היה מקום לייחס לו גם עבירה של הפרעה לשוטר.
21. כעת יש לבחון האם נגרמה לנאשם פגיעה כתוצאה מהגשת כתב האישום בבית משפט השלום תחת הגשתו בבית משפט לענייני תעבורה באופן אשר מקים הגנה מן הצדק. בע"פ 4855/02 איתמר בורוביץ ואח' נ' מדינת ישראל (1.9.05) נקבעה ההלכה ביחס לטענה של הגנה מן הצדק ובמסגרתה, בית המשפט העליון קבע מבחן תלת שלבי - בחינת קיומם של פגמים, האם מדובר בפגיעה מהותית וחריפה בתחושת הצדק וההגיונות המשפטית ובחינת הסעד ההולם בהתאם לנסיבות הייחודיות של התיק.
22. כב' השופטת רבקה גלט בעניין יודלביץ עמדה בהרחבה על השוני בהתייחסות הדין לעבירות פליליות לבין התייחסותו לעבירות תעבורה וזאת, בהקשר של הענישה הקבועה בחוק לצד העבירות של התחזות אל מול עבירה של מסירת פרטים כוזבים, נפקות המרשם הפלילי אל מול המרשם התעבורתי, השוני באשר להתייחסות העבירות, עניין הטלת הקלון ועוד. בית המשפט ציין כי הרשעה בעבירות לפי חוק העונשין היא פוגענית יותר עבור הנאשם לעומת הרשעה בעבירות תעבורה לפחות בחמישה היבטים והם עצמת הכתם המוסרי, חומרת העונש, תוצאת הרישום הפלילי, הליך ההתייחסות והמחיקה וכן האפשרות להטלת קלון (ראו פסקה יד להחלטתה).
23. מכאן שניהול הליך פלילי בגין עבירות של התחזות והפרעה לשוטר הוא הליך שפגיעתו בנאשם רבה יותר מניהול הליך תעבורתי, ומשכך, יש מקום לבחון הטעמים לכך שהתביעה ביכרה להגיש כתב אישום בהליך פלילי תחת הגשתו בהליך תעבורתי.

24. במהלך הדיון שהתקיים לפניי, לא הובאה כל אמת מידה מטעם התביעה להבהרת הקריטריונים להגשת כתב האישום במסלול הפלילי מקום בו העבירות בוצעו על רקע השימוש בדרך, בעת נהיגה. עברו הפלילי של הנאשם כשלעצמו אינו מצדיק חריגה מן השגרה. כמו כן, מכתב האישום לא עולות נסיבות ביצוע עבירות חמורות המצדיקות אף הן העדפת המסלול הפלילי על המסלול התעבורתי. יש לציין כי לא הוצגו לעיוני נהלים והנחיות ברורים מהם ניתן ללמוד על מדיניות התביעה במקרים דומים. מלבד אמירה כללית כי הדבר מצוי בשיקול דעתה הרחב של התביעה, לא הוצג נימוק קונקרטי להסביר מדוע נאשם זה הועמד לדין פלילי אל מול נאשמים אחרים שהתביעה בחרה לנקוט נגדם הליכים תעבורתיים. בנסיבות אלה ובהעדר מדיניות סדורה, ברורה אשר ניתן לבחון אותה ואת שיקול הדעת המופעל, הרי שנפל פגם בהתנהלות התביעה ונגרמה לנאשם פגיעה בתחושת השוויון בפני החוק.

25. עם זאת, אני סבורה כי עוצמת הפגם עולה כדי ביטול כתב האישום כבקשת ב"כ הנאשם. משלא מצאתי לנכון לבטל את כתב האישום שכן אין מחלוקת כי היה מקום להגיש כתב אישום בהתחשב בעבירות המיוחסות לנאשם, אני סבורה כי יש מקום לתת הנחיות למאשימה ביחס להמשך ההליך.

26. לאור כל המפורט, אני מקבלת את טענתו של הנאשם להגנה מן הצדק ואני קובעת כי לא ניתן להותיר את כתב האישום במתכונתו הנוכחית, ועל כן, אני מורה כדלקמן:

(א) התביעה תודיע בתוך 30 יום מהיום האם בכוונתה לחזור בה מכתב האישום שהוגש, על מנת להגישו מחדש בבית המשפט לתעבורה או שבכוונתה לעמוד על המשך ניהול ההליך בבית משפט השלום;

עיון פנימי למועד.

(ב) ככל שהתביעה תבחר להמשיך ניהול ההליך בבית המשפט השלום, ובהתאם לסעיף 150 לחוק סדר הדין הפלילי, אני מורה על תיקון כתב האישום כך שחלף העבירות של התחזות לאדם אחר והפרעה לשוטר במילוי תפקידו יופיעו עבירות בהתאם לפקודת התעבורה.

המזכירות תשלח ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"א אב תשפ"ה, 05 אוגוסט 2025, בהעדר הצדדים.